

Mudellennu ohutusreeglid

Eesti Lennuspordi Föderatsiooni Mudellennu ühendus

Kehtiv alates: 01.02.2008

Redaktsioon 1.0

Tallinn 2008

Sisukord

1.	Üldine osa	3
2.	Üldised tehnilised nõuded.....	5
3.	Raadiolend	5
4.	Lennukite raadiolend	6
5.	Helikopterite raadiolend	7
6.	Vabalend	7
7.	Ohilend	8
8.	Ürituste ja võistluste korraldamine.....	9
9.	Lennuplatside/lennuväljade turvareeglid.....	10
10.	ELFi kuuluvate mudellennuklubide vastutus ja kohustused	13
	<u>Lisa 1.</u> Raadiolennuks kasutatavad sagedused Eestis	15
	<u>Lisa 2.</u> Piloodi meelespea	16
	<u>Lisa 3.</u> Pealtvaataja meelespea.....	17

© 2008 Eesti Lennusporti Föderatsiooni Mudellennu ühendus
Antud materjal on vaba kasutamiseks mudellennu turvalisuse suurendamise eesmärgil.

Eesti Lennusporti Föderatsiooni Mudellennu ühendus
Mustamäe tee 59, 10621 Tallinn
Kontakttelefon +372 623 9510

Kus viga näed laita seal tule ja aita!
Koostajate toimkonna nimel Priit Leomar
priit@eli.ee, gsm +372 53917538

Mudellennu ohutusreeglid

Käesolevate reeglite eesmärgiks on suurendada mudellennu harrastuse ohutust. Mudellend on põnev harrastus ja sport, aga sellega on seotud ka teatud ohud. Kuigi esmapilgul võib see tunduda uskumatu, võib mudellennuk põhjustada ka surmaga lõppevaid kehavigastusi. Harrastajad on aastatepikkuse ajaloo vältel kogunud tervele mõistusele, aga ka tehtud vigadele tuginedes rea käitumisjuhiseid, mis aitavad harrastusega kaasnevaid riske vähendada. Eesti Mudellennu Ühendus on kogunud need tarkuserad käesolevasse reeglistikku.

Dokument on liigendatud, et kergendada igale harrastajale olulise leidmist. Kõige suuremamahuline osa on mõeldud harrastajale igapäevaseks kasutamiseks. See osa on omakorda jagatud üldosaks ning konkreetsete mudeliklasside järgi spetsiifilisteks lisadeks. Eraldiseisvas peatükis on reeglid eritingimuste kohta, mis kehtivad lennukogunemistel ja võistlustel. Samuti on lisatud näpunäiteid ka ürituse korraldajatele ning klubidele. Viimasena on lisatud pealtvaatajale mõeldud osa, mida soovitame klubidel publitseerida klubi sissepääsul või kvartsitahvil.

1. Üldine osa

Ohutusreeglite täitmise eest vastutab iga mudellendur ise. Kõikidel kaaslennutajatel on seejuures õigus ja kohustus toimida turvaohvitserina, kelle ülesandeks on tagada üldine turvalisus. Kogemustega mudellendur vastutab mitte ainult oma pere ja enda poolt kaasa toodud külaliste eest, vaid ka enda ja nende igasuguse tegevuse eest, millega kaasneb mingit laadi kahju, nagu näiteks raadioturvalisuse rikkumine ning sellest tulenev kahju seoses teiste mudelite "alla tulistamisega".

Lennutades mistahes klassi kuuluvat või mistahes suurusega mudellennukit, tuleb järgida järgnevat käitumisreegleid:

1.1 Mudellenduril tuleb järgida käesolevaid ELFi ohutuse reegleid, FAI spordi koodeksit ja konkreetse lennuvälja/lennuplatsi poolt kehtestatud reegleid/nõudeid ning lähtuda tervest mõistusest;

1.2 Mudellendur ei tohi ohustada oma tegevusega enda ja teiste inimeste elu ega vara (sh. ei ole lubatud lennutada oma mudelit ohtlikul viisil);

1.3 Kui mudellendur ei ole veendunud mudeli ohutuses, ei tohi seda lennutada pealtvaatajate juuresolekul, sh. võistlusel, sanktsioneeritud üritusel, õhušou'l või lennudemonstratsioonil. Uut, remondi läbinud vms. mudelit tuleb eelnevalt katsetada kõrvaliste isikute juuresolekuta, minimeerides kõiki võimalikke riske;

1.4 Mudellenduril ei ole lubatud opereerida mudelit alkoholi, narkootikumide või muude reaktsiooni nõrgendavate ja/või otsustusvõimet vähendavate tegurite mõju all;

1.5 Mudellennukit ei ole lubatud lennutada (sh. startida/maanduda/sooritada manöövrit) inimeste ja autode kohal, sh. üle pealtvaatajate, kaasvõistlejate ja kohtunike. Võistlusklassist tulenevalt võib reegel olla täpsustatud. Kogu lennutamise ajal peab mudel jääma alati ettepoole piloodist ja tema taga asuvatest pealtvaatajatest. Piloodi ja pealtvaatajate/autode kaugus peab olema vähemalt kolmkümmend (30) meetrit;

1.6 Mudellenduril ei ole lubatud lennutada mudelit selleks mitte sobival alal ja/või ala omaniku loata. Lennates tuleb jälgida alati antud lennuplatsi omaniku poolt kehtestatud ohutus- ja turvanõudeid. Eelistada tuleks ELFi poolt soovitatud lennuplatse/lennuvälju;

1.7 Mudeli juhtimiseks kasutatava raadiosaatja sisselülitamisel tuleb veenduda, et 2 (kahe) km raadiuses ei toimu raadiolennutustegevust;

1.8 Mudellenduril ei ole lubatud lennutada mudelit, mis ei vasta ELFi ja/või FAI ohutusnõuetele;

1.9 Lennuväljadel või nende lähedal (lähenemisalal) lennutades peab selleks olema lennujuhi luba. Tutvu konkreetse lennuvälja kohta käiva lähenemisala kohta kehtestatud piirangutega! Enamusel juhtudel ei tohi lennutada kõrgemal kui 200 (kakssada) meetrit merepinnast ega lennuväljale lähemal kui 9 (üheksa) kilomeetrit;

1.10 Täissuuruses lennuki või langevarjuri lähenedes on mudellenduril kohustus anda koheselt teed ja katkestada mudellennukite lennutamine. Vajadusel peavad kõrvalseisjad mudellennuki piloodi tekkinud ohust teavitama. Lennutades mitteaktiivse lennuvälja alal peab arvestama täissuuruses lennukite ilmumise ning võimaliku maandumissoovi võimalusega. Sellisel juhul on äärmiselt tähtis mudel koheselt maandada ja vabastada lennurada täissuuruses lennuki maandumiseks;

1.11 Vajadusel peab mudellendur kasutama lennuki ohutuks startimiseks abilit, seejuures tagades, et abiline on täielikult instrueeritud mudelite üldise käsitlemise, testimise, reguleerimise ja teisaldamise osas;

1.12 Mudellendur peab hoolitsema, et keegi ei seisa töötavate propellerite või labadega samal joonel või nendest eespool.

2. Üldised tehnilised nõuded

2.1 Mudellenduril ei ole lubatud opereerida mudelit, mis kasutab metallist labadega propellerit või rootorit;

2.2 Parandatud või vigastatud propellerite ja labade kasutamine on keelatud, neid ei tohi kasutada mitte mingil põhjusel;

2.3 Propellerid ja labad peavad olema kindlalt kinnitatud, soovitavalt lukustussüsteemiga varustatud mutrite abil. Erilist tähelepanu tuleb sellele pöörata neljataktiliste mootorite korral seoses nende tõenäolisema reverseerimisvõimaluse ja sellega kaasneva propelleri kinnitusest lahtituleku võimalusega.

3. Raadiolend

Lennutades mistahes klassi kuuluvat raadio teel juhivat lennumudelit, tuleb jälgida järgnevaid käitumisreegleid:

3.1 Mudellenduril on soovitatav iga lennupäeva alguses ja igakordsel mudeli vahetamisel, enne esimese lennu sooritamist läbi viia maapealne levikatse, et veenduda oma raadiovahendite töökindluses. Samuti on soovitatav kontrollida raadioprogrammi õigsust ja juhtpindade (tüüride või kopterial kallutusautomaadi) juhtimise õigesuunalisust. Eriti aktuaalsed on need kontrollid pärast suuremat remonti või uue mudeli korral;

3.2 Mudellenduril ei ole lubatud lennutada oma mudelit pealtvaatajate või kõrvalseisjate juuresolekul enne, kui ta on kogenud piloot. Erandiks on piloodi abiline või juhendamine kvalifitseeritud piloodi poolt. See on ohtlik pealtvaatajale, lisaks segavad viimased ka piloodi keskendumisvõimet;

3.3 Mudellenduril ei ole lubatud lennutada oma mudelit teadlikult välja nägemisulatusesst või lennata mudeliga mõne tema ja mudeli vahele jääva objekti taha;

3.4 Mudellenduril on lubatud kasutada vaid selliseid raadiosidevahendeid, mis kasutavad Sideameti poolt Eestis lubatud raadiosagedusi. Lubatud sageduste tabel on toodud ka antud reeglite lisas. Mudellenduril ei ole lubatud sisse lülitada raadiosaatjat eelnevalt kontrollimata, kas antud sagedus, millel antud raadiosaatja opereerib, on vaba ja lubatud kasutamiseks (sh., lubatud kasutamiseks antud üritusel). Enamasti kasutatakse raadiokanalite reserveerimiseks kvartsipuud. Piloot, kes kavatseb alustada lennutamist, peab esmaselt veenduma, et tema sagedusel ei opereeri keegi teine, siis fikseerima oma töösageduse kvartsipuul ja alles siis on tal lubatud raadiosaatja sisse lülitada.

4. Lennukite raadiolend

Lennutades mistahes klassi kuuluvat raadio teel juhivat lennukimudelit, tuleb jälgida järgnevat käitumisreegleid:

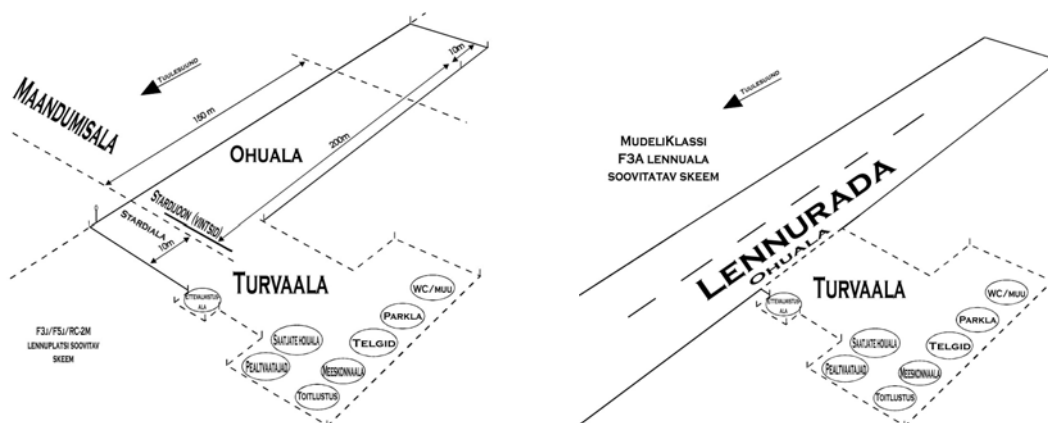
4.1 Mudellendur on kohustatud sooritama esmase pöörde peale õhku tõusu eemale teistest pilootidest, pealtvaatajatest, parkimisaladest. Järgneva lennuaja jooksul mitte lendama üle pealtvaatajate ala(de), parkimisala(de) ja meeskonna või ettevalmistusala. Vt. ka punkt 1.5;

4.2 Mitme mootorlennuki üheaegsel lennutamisel on soovitatav, kui piloodid seisaksid kõrvuti, stardirajaga paralleelsel joonel, paar meetrit stardiraja pilootidepoolsest küljest tagapool (enamasti tähendab see ühtlasi ka allatuult);

4.3 Mootorlennukite lennuala peab jääma pilootidest ettepoole. Vt. ka p. 4.2. Lennukid ei tohi lennutamise ajal sattuda üle stardiraja pilootidepoolse külje;

4.4 Kõikide lennukite lennuvoog peab olema samasuunaline, st. lennukite liikumistrajektorid ei tohi olla vastassuunalised;

4.5 Olemasolul tuleb raadiovastuvõtja veakindluse (*fail-safe*) omadus alati kasutusele võtta.. Omadus tuleb seadistada selliselt, et raadiohäire ajal viiakse mootor tühipööretele. Mitte mingil juhul ei tohi mootori kanal jääda olekut säilitavasse („hold“) režiimi. Samuti tuleb tähele panna, et (servo vahetuse järel) seadistamata või valesti seadistatud veakindluse seade (*fail-safe*) on suur turvarisk, sest olenevalt servo asetusest/margist võib see lülitada mootori täispööretele!

Skeem 1. Erinevate mudeliklasside soovitatavad lennuvalade skeemid.

5. Helikopterite raadiolend

Lennutades mistahes klassi kuuluvat mudelhelikopterit, tuleb jälgida järgnevaid käitumisreegleid:

5.1 Isegi õigesti koostatud kopter vibreerib mingil määral ning seetõttu tuleb aeg-ajalt kontrollida kruvide kinnitust. Kõik metall-metall kruviliited tuleb kopteri koostamisel teha keermeliimi kasutades;

5.2 Rootori labad tuleb tasakaalustada! Metallist või katkiste/parandatud labade kasutamine on keelatud. Erandina võib parandada labal olevaid pisikesi kivitäkkeid ja labad seejärel uuesti tasakaalustada;

5.3 Suurtel kopteritel tuleb alati kasutada veakinduse (*fail-safe*) omadusega raadiovastuvõtjat. Omadus tuleb seadistada selliselt, et raadiohäire ajal viiakse mootor tühipööretele. Mitte mingil juhul ei tohi mootori kanal jääda olekut säilitavasse („*hold*“) režiimi. Samuti tuleb tähele panna, et (servo vahetuse järel) seadistamata või valesti seadistatud veakindluse seade (*fail-safe*) on suur turvarisk, sest olenevalt servo asetusest/margist võib see lülitada mootori täispööretele;

5.4 Käivitades sisepõlemismootoriga kopterit tuleb hoida rootoripeast tugevalt kinni, vältimaks mootori täispööretel käivitumise järel rootori pöörlema hakkamist. Kui mootor käivitub selliselt, tuleb ühe käega hoida tugevalt rootoripead, teisega eemaldada kütusevoolik mootori kaburaatori küljest;

5.5 Kui kasutad raadiosaatja muhvi, siis muhvi sulgemise eel on soovitatav lülitada sisse raadio tühikäigu (*throttle hold*) režiim. See annab lisakaitse juhuks, kui muhvi sulgemisel puudutad kogemata juhtkange;

5.6 Lennutamise ajal peab kopter jääma ettepoole piloodi õlgu läbivast mõttelisest joonest. Kohtunikud, ettevalmistusala jne. peavad alati jääma sellest joonest tahapoole.

6. Vabalend

Lennutades mistahes klassi kuuluvat vabalennumudelit, tuleb jälgida järgnevaid käitumisreegleid:

6.1 Mudellenduril ei ole lubatud startida oma mudeliga, kui ta ei ole vähemalt 45 meetrit allatuult pealtvaatajatest ja parkimisalast;

6.2 Mudellenduril ei ole lubatud startida oma mudeliga, kui stardialal on kõrvalisi isikud peale piloodi, mehaaniku ja kohtunike;

6.3 Mudellenduril on kohustus vältida võimalikke sädemeid või süttimist peale seda, kui süütenöör on oma ülesande täitnud. Mudellendur vastutab isiklikult tekkida võivate tagajärgede eest.

7. Ohilend

Lennutades mistahes klassi kuuluvat ohimudelit, tuleb jälgida järgnevaid käitumisreegleid:

7.1 Mudellenduril on kohustus kontrolli anda või iseseisvalt läbi viia enne starti asumist ohjade tõmbekatse ja käepideme ohutusrihma tugevuskatse;

7.2 Mudellenduril on kohustus kasutada ainult FAI määrustele vastavat ohjamaterjali ja kinnitusvahendeid;

7.3 Mudellenduril on kohustus enne starti asumist veenduda, et lennuala on vaba kõikidest takistustest;

7.4 Mudellenduril on kohustus veenduda, et enne mudeli mootori käivitamist on lennu ja stardiala vaba kõrvalseisjatest ja pealtvaatajatest. Samuti tuleb veenduda, et kõrvalised isikud on piisavas kauguses ja teadlikud võimalikust ohust;

7.5 Mudellenduril on kohustus kasutada ohjade käepidemel turvarihma olenemata sellest, kas tegemist on treeninglennu või võistluskõrglennuga. Ainuke erand on spetsialisti poolt teostatav väljaõpe, mille käigus ei ole kohustuslik kasutada turvarihma.

8. Ürituste ja võistluste korraldamine

8.1 Kõik ELFi ja/või FAI egiidi all Eestis toimuvad üritused (ametlikud demonstratsiooniesinemised, esindusvõistlused jms.) tuleb registreerida ELFis¹. Vajadusel tuleb lisaks täita ka kohalike omavalitsuste poolt kehtestatud reegleid avalike ürituste registreerimiseks²;

8.2 Kõik ELFi liikmeklubid, kellel on oma lennuplats või lennuväli, peavad looma ja kehtestama oma klubi ohutusreeglid ja platsil käitumise reeglid, et tagada konkreetse platsi iseloomust tingitud ohustehnika nõuetele vastavus. Need reeglid/nõuded peavad miinimumis sisaldama vähemalt ELFi poolt väljaantud ohutusnõuded/reeglistiku (vt. peatükk 9) kui ka antud platsi/lennuvälja spetsiifikast tulenevaid nõudeid. Samuti peab iga klubi olema vastutav oma lennuplatsil/lennuväljal kehtestatud reeglite täitmise kontrolli eest;

8.3 Korraldaja peab tagama, et kõik üritusel osalevad piloodid peavad olema tuttavad käesolevate turvareeglitega ja kohustuvad neid ka täitma;

8.4 Ürituse korraldajal tuleb kindlaks määrata lennuala(d) / stardi- ja maandumisala(d) / pealtvaataja ala(d) / parkimisala(d). Samuti tuleb märgistada ka pilootide asukohad;

¹ Registreerimiseks tuleb esitada ELFile kirjalikul kujul taotlus. Rahvuslike ürituste korral tuleb seda teha vähemalt 30 päeva ette, rahvusvaheliste ürituste korral tuleb juhendada FAI kodeksist. See on eelduseks ning võimaldab ürituse lülitamist ametlikku kalenderplaani. Juhul, kui tegemist ei ole avaliku üritusega, piisab registreerimiseks järgmistest andmetest: ürituse nimetus, kuupäev, ürituse sisu lühikirjeldus, ürituse korraldaja nimi ja kontaktandmed. Juhul, kui tegemist on avaliku üritusega tuleb ELFile esitada ka see informatsioon, mis on nõutud ja esitatakse kohalikule omavalitsusele. Selles peab sisalduma lisaks eeltoodule järgmine informatsioon: lennuplatsi kavand (lennualad, stardi- ja maandumisalad, piloodialad, pealtvaatajatele mõeldud alad, parkimiseks mõeldud alad), info pealtvaatajate juhtimise, sageduste kontrollsüsteemi ning ürituse turvalisuse eest vastutava isiku nimi ja kontaktandmed. ELFile tuleb lisaks esitada ka pilootide nimed koos võimalike pädevustunnistustega. Samuti tuleb kirjeldada teisi faktoreid, mis võivad mõjutada nii pealtvaatajate kui ka osalejate turvalisust. ELFile saadavad kirjalikud load võivad sisaldada ka lisanõudeid, mida tuleb ürituse korraldajatel jälgida. FAI rahvusvahelise kalenderplaani kantava ürituse korral tuleb jälgida lisaks ka vastavaid FAI poolt kehtestatud reegleid.

² Avalikeks üritusteks ei loeta üritusi, mis toimuvad kinnisel või selleks püsivalt eraldatud territooriumil ning kuhu on juurdepääs vaid piiratud isikute ringil. Avalik üritus on seega üldkasutatavas kohas kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumil korraldatav avalikkusele suunatud üritus või avalikus kohas toimuv kõrgendatud turvariskiga üritus (v.a ehitise kasutusloas määratud kasutusotstarbejärgne üritus), mis ei ole hõlmatud Avaliku koosoleku seadusega, spordiseadusega või mõne muu seadusega.

8.5 Et tagada liikuvate mudellennukite (kopterite korral ei ole selline aed vajalik), mis ei ole veel või enam õhus, sattumist piloodialale või pealtvaatajate- ja parkimisala(de)le tuleb paigaldada spetsiaalne turvaaed või -tõke. Vastav turvaaed või -tõke peaks olema minimaalselt 30 meetri kaugusel lennujalast/lennujoonest pealtvaatajate või külaliste suunal. Soovitav oleks kasutada ka turvaaeda või tõket, mis ümbritseks või eraldaks piloodialal seisvat pilooti. Kopterite 3D lennutamisel on soovitatav kasutada lennuala ja pealtvaatajate ala eraldamiseks kõrget turvaaeda.

9. Lennuplatside/lennuväljade turvareeglid

Antud reeglid on heaks kiidetud ELFi juhatuse poolt ja peavad olema lisatud iga ELFi liimesklubi tegevuse ja turvalisuse nõuetesse, kui vähim minimaalselt vajalikud:

Üldine osa

9.1 Iga ELFi liige on vastutav ohutuse eest ja peab teadma oma klubi poolt kehtestatud ohutusreeglistikku ja ELFi ohutusreeglistikku. Samuti peab ta kindlustama, et kõik tema poolt läbi viidud lennutegevusega seotud toimingud oleksid võimalikult ohutud;

9.2 Ürituse korraldajal/platsi valdajal/klubil on lubatud piirata lendavate mudelite arvu õhus;

9.3 Sageduste haldamiseks tuleb kasutada vähemalt kvartsi puud, mille abil mudellendur reserveerib tema poolt kasutatava sageduse;

9.4 Ürituse korraldaja/platsi valdaja/klubi poolt võib kehtestada raadiosaatjate kasutamise korra, sh. nõuda, et raadiosaatjad, mida ei kasutata antud hetkel lennutamiseks või seadistamiseks tuleb lülitada välja ning korraldaja nõudmisel viia määratud hoiualale/hoiukohta;

9.5 Piloot, kes kavatseb alustada lennutamist, peab esmaselt veenduma, et tema sagedusel ei opereeri keegi teine, siis fikseerima oma töösageduse kvartsi puul ja alles siis on tal lubatud raadiosaatja sisse lülitada;

9.6 Mudellennuki lennutamiseks pealtvaatajate juuresolekul, sh. demonstratsiooninimestel peab piloot olema vastavalt kvalifitseeritud³;

³ Vastav kvalifikatsiooniprogramm on loomisel. Kvalifitseerimisprogrammi instruktorid peavad olema piloodid, kes mitte ainult ei teosta adekvaatset juhendamist, vaid oma tegevuse, käitumise ja suhtumisega demonstreerivad õiget ohutushoidu ja lennuvõtteid ning -tegevusi. Ajutise korra alusel toimub kvalifitseerimine kahe vähemalt 2-aastase staažiga piloodi soovitusel tema koduklubi juhatuse poolt.

9.7 Piloot ja/või abiline peab teatama lennuplatsil teisi ohustavast olukorrast, maandumisest, õhkutõusust, lennuala valikust ja/või maandumisraja ületamise plaanist. Probleemid raadiosidega, mootoriga või teised hädaolukorrad/tehnilised rikked, kus piloot teadvustab probleemist ja võtab seetõttu vastu kiireid otsuseid ohuolukorra minimiseerimiseks, annavad prioriteedi/eelise teiste tegevuste ees, näiteks eelise maanduda esimesena. Kopteritel on maandumine ja õhkutõus standardse lennutegevuse osa ja ei vaja eraldi teavitamist;

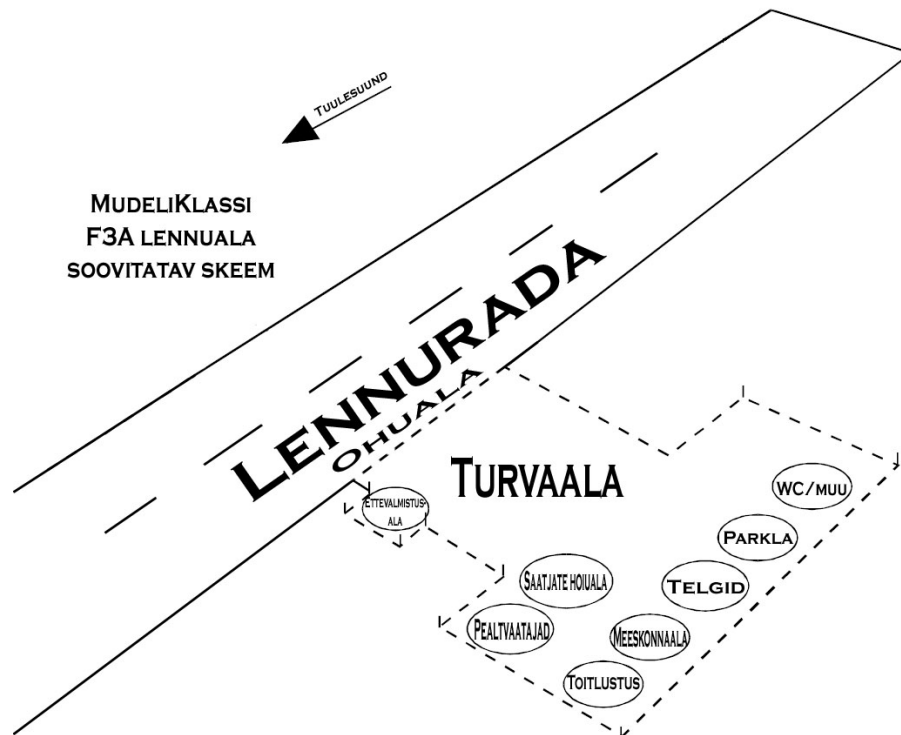
9.8 Kuna kopterimudel võib teha nii lendamisel kui ka õhkutõusmise ja maandumise ajal väga järske suunamuutuseid, tuleb hoiduda kopterimudeliga samas sektoris lendamisest. Kopterite ja lennukite üheaegsel lennutamisel peab mõlemale olema tagatud vaba maandumisvõimalus;

9.9 Ürituse korraldaja/platsi valdaja/klubi nõudmisel tuleb enne lennutamist läbida mudeli ohutuse ja lennukõlblikkuse kontroll. Samuti peab mudellendur olema valmis tõestama kompetentsi soololendudeks, enne kui tal lubatakse lennutegevust alustada;

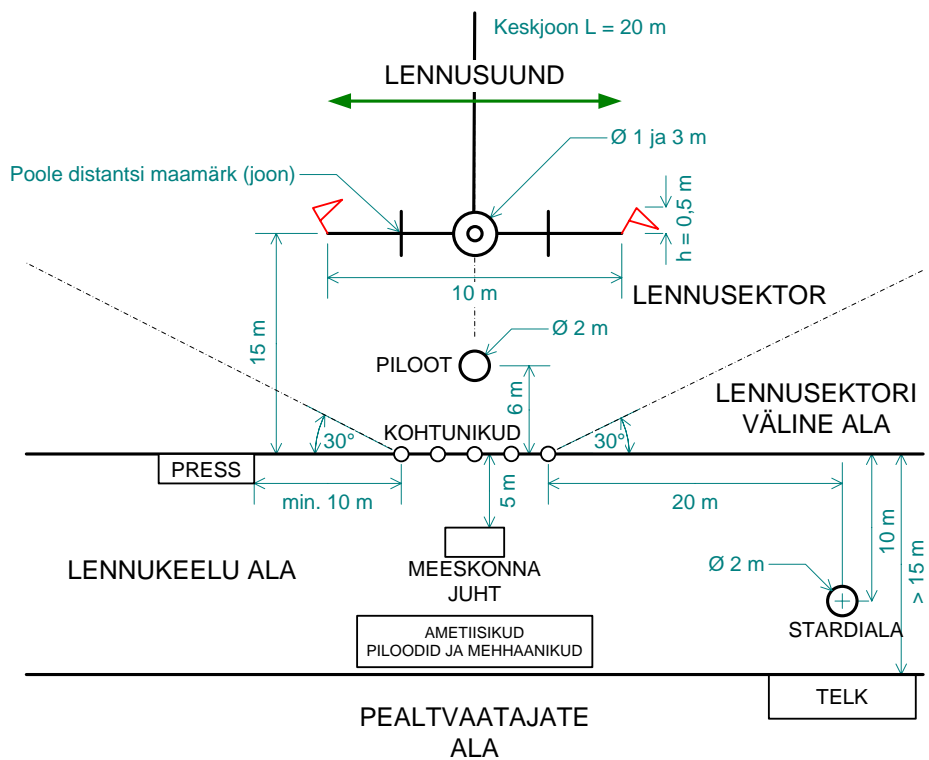
9.10 Mudellendur, kes keeldub täitmast klubi poolt kehtestatud ohutustehnilisi reegleid ja/või käesolevaid reegleid peab saama kohese hoiatuse, vajadusel lennukeelu. Hoiatajaks võib olla nii kaaspiloot kui ürituse korraldaja/platsi valdaja/klubi;

9.11 Piloodid peavad kogu teostatava lennu vältel asuma nendel märgistatud kohtadel. Ainult õhkutõusu ja maandumist on lubatud läbi viia asudes lähemal maandumisrajale või stardirajale. Oma kohalt õhkutõusuks või maandumiseks lahkudes tuleb kaaspiloote sellest eelnevalt selgesõnaliselt ja kõva häälega teavitada. Kõik õhkutõusud stardirajalt peavad algama otseselt lendu teostava piloodi eest või temast eemale. Stardi järel tuleb kindlasti liikuda piloodialale ja olla seal kuni lähenemisprotseduuride alguseni (sh. teiste pilootide teavitamiseni algavast maandumisest);

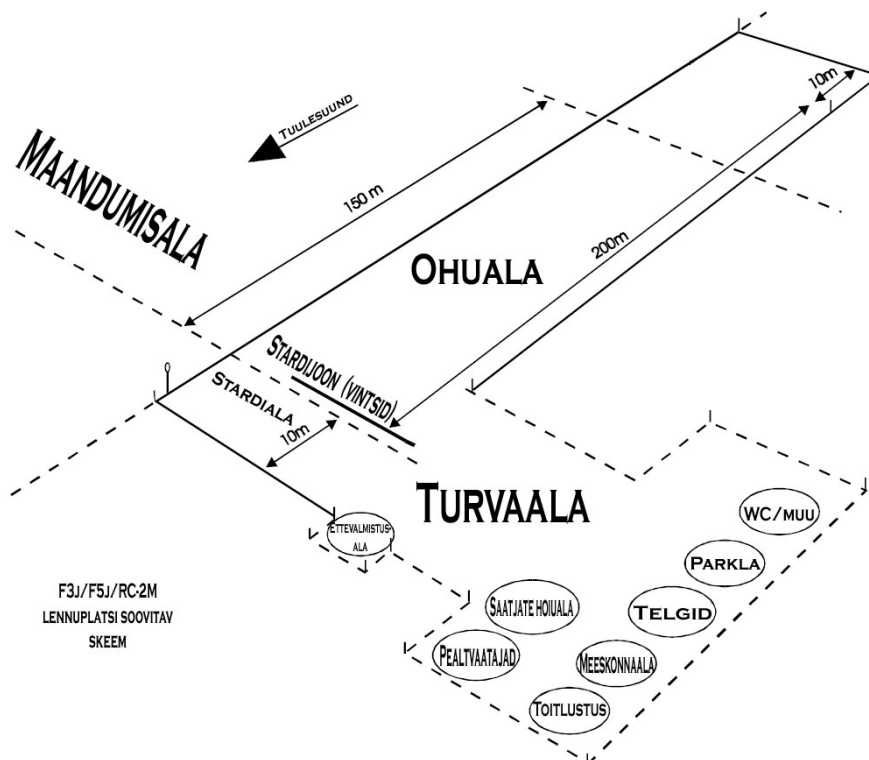
9.12 Pealtvaatajaid või külalised ei tohi lennutegevuse vältel viibida väljaspool selgelt määratud pealtvaatajate ala. Eranditeks võib olla ainult otsene külalise juhendamine kvalifitseeritud eksperdi või kvalifitseeritud piloodi poolt.

Skeem 2. Mudeliklassi F3A lennuala soovitatav skeem.

Skeem 3. Mudeliklassi F3C lennuala soovitatav skeem.

Skeem 4. Mudeliklasside F3J, F5J ja RC-2M soovitatav lennuplatsi skeem.

10. ELFi kuuluvate mudellennuklubide vastutus ja kohustused

Klubidele langev vastutus hõlmab, aga ei ammenda järgnevaid aspekte:

10.1 Esmaste ja algajate lennutajate juhendamine/instrueerimine nii klubis kui ka lennuväljal;

10.2 Distsiplineerimine/karistamine juhtudel, kui mudellendur ei allu ELFi või klubi poolt kehtestatud reeglitele;

10.3 Külalispilootide juhendamine klubi lennuplatsidel/lennuväljadel;

10.4 Määramine, millised klubi mudellenduritest on kvalifikatsioonilt ja kogemustelt sobivad juhendama noori ja esmalendajaid;

10.5 Määramine, millised klubi mudellenduritest on sobivad kvalifikatsioonilt ja kogemustelt osalema demonstratsioonilendudel ja avalikel üritustel;

10.6 Klubi lennuplatsi/lennuvälja kavandi loomine vastavalt ELFi poolt kehtestatud reeglitele;

10.7 Selgelt ära märkima lennutusplatsil/lennuväljal lennuala(d), stardi- ja maandumisraja(d), pealtvaatajate ala(d) ja parkimisala(d);

10.8 On soovitatav, et klubidel on korraldatud mudelite kontrolli programm, mis seisneb kõikide mudelite kontrollimist enne lennutegevuse alustamist nendega. Eriti oluline on see noorpilootide mudelite puhul. Peale igat suuremat ümberehitust või parandust tuleks iga lennuk uuesti üle kontrollida ehk sertifitseerida;

10.9 Kui klubi lennuplats/lennuväli võimaldab kahe erineva lennuraja/lennuala loomist üheaegselt, siis mõlema üheaegne kasutamine eeldab klubi turvalisuse eest vastutava isiku nõusolekut. Antud lennurajad/lennualad peavad olema üksteisest vähemalt 40 meetri kaugusel ja ei tohi omada ristuvaid õhukõõsu või maandumiskoridore.

Ohutuid lende soovides, ELF!!!!

Lisa 1. Raadiolennuks kasutatavad sagedused Eestis

Sagedus (MHz)	Kanali number	Sagedus (MHz)	Kanali number
35,000	60	26,995	4
35,010	61	27,045	9
35,020	62	27,095	14
35,030	63	27,145	19
35,040	64	27,195	24
35,050	65		
35,060	66	40,665	50
35,070	67	40,675	51
35,080	68	40,685	52
35,090	69	40,695	53
35,100	70		
35,110	71		
35,120	72		
35,130	73		
35,140	74		
35,150	75		
35,160	76		
35,170	77		
35,180	78		
35,190	79		
35,200	80		
35,210	81		
35,220	82		

2.4GHz sagedusvahemiku kasutamine on täpsustamisel Sideametiga!!!

Lisa 2. Piloodi meelespea

Lennueelne ohutus piloodile:

1. Veendu, et kõik mudeli detailid oleksid korrektselt kinnitatud: mootor, mootori raam, propellerikinnitus, tiivad, stabilisaator, servod, akupakk ja vastuvõtja, erinevad pistikud;
2. Enne juhtpuldi sisselülitamist veendu, et Sinul oleks ainuõigus kasutada antud sagedust ja just Sinu käes on vastavat sagedust tähistav lõks;
3. Vii läbi levikatse. Selleks lülita sisse nii vastuvõtja kui ka saatja. Väljatõmbamata antenniga peab mudel juhitud olema vähemalt 30 sammu või enam. Kui märkad probleeme, tuleb lendamine kindlasti vea selgumiseni edasi lükata;
4. Enne lendu lülita sisse nii vastuvõtja kui ka saatja;
5. Pikenda juhtpuldi antenn täispikkusele ja veendu, et vastuvõtja antenn ei oleks vigastatud;
6. Enne lendu jälgi teiste pilootide stardi ja maandumissuunda ja vii läbi oma mudeliga maandumine ja õhikutõus samas suunas;
7. Kui tuulesuund või tugevus on Sinu stardiks või maandumiseks muutunud, siis kindlasti informeeri sellest teisi piloote enne, kui asud soovitud protseduuri läbi viima;
8. Enne õhikutõusu või maandumist teavita selgehäälselt teisi piloote oma tegevusest;
9. Ära kunagi stardi, maandu või lenda üle pealtvaatajate või parkimisala;
10. Peale lendu vii kindlasti tagasi oma sagedustähis, et teised piloodid saaksid alustada oma lennutegevust. Ilma sagedustähiseta on lennuplatsil saatja sisselülitamine keelatud!!!
11. Ära kasuta oma sagedust korraga kauem, kui 20 minutit, et ka teised piloodid saaksid oma lennutegevuse läbi viia.

Lisa 3. Pealtvaataja meelespea

Lennuplatsi etikett külastajale:

1. Mudellend on tehniline spordiala ja ohutus on meile kõige tähtsam;
2. Ära mine stardi- ega maandumisalale, jälgi tegevust ohutust kaugusest;
3. Võistlusplatsil juhib lennutegevust peakohtunik ja tema korraldusi lennuohutuse kohta tuleb täita;
4. Ära lase oma koduloomadel ilma suukorvi ja jalutusrihmata ringi joosta;
5. Kõik tekkiv prügi tuleb endaga lennuplatsil kaasa võtta või viia selleks ettenähtud kogumiskohta;
6. Jälgi kindlasti oma lapsi, et keegi ei jookseks stardi ega maandumisalale ega lennuala alla;
7. Käivitatava või ruleeriva mudeli lähedale ei tohi minna;
8. Töötava purunenud propelleriga lennuki propelleri tüki või helikopteri labad võivad tekitada tõsiseid vigastusi veel paarikümnelt meetrilt;
9. Ära kunagi astu üle mudellennuki, ega lase seda teha oma lähedasel. Mudelist möödutakse olenemata tema kujust ja suurusest alati kõrvalt.
10. Ära püüa mudelit lennult - see on palju hapram kui välja paistab!
11. Ära proovi mudelit puu või põõsa otsast vabastada - see on suurt ettevaatust nõudev tegevus! Teavita oma leiust võistluste korraldajat, lähedal paiknevad klubi või Eesti Mudellennu Ühendust!
12. Mudeli transportimine on erioskust vajav tegevus - tuulega kipub mudel ka käest lendu minema ja seejärel purunema!

Kui Sina jälgid meie lennuplatsil neid väheseid reegleid, mis siin kirjas, vastame meie hea meelega Sinu küsimustele ;-)